

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ Міністерства охорони
здоров'я України
3 січня 2025 року № 16

**СТАТУТ
ДЕРЖАВНОЇ УСТАНОВИ
«ХЕРСОНСЬКИЙ ОБЛАСНИЙ ЦЕНТР КОНТРОЛЮ ТА
ПРОФІЛАКТИКИ ХВОРОБ МІНІСТЕРСТВА ОХОРОНИ
ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ»
(нова редакція)**

Ідентифікаційний код 38481146

2025 рік

I. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1. ДЕРЖАВНА УСТАНОВА «ХЕРСОНСЬКИЙ ОБЛАСНИЙ ЦЕНТР КОНТРОЛЮ ТА ПРОФІЛАКТИКИ ХВОРОБ МІНІСТЕРСТВА ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ» (далі – Центр) є санітарно-профілактичним закладом охорони здоров'я, що заснований на державній власності та належить до сфери управління Міністерства охорони здоров'я України.

2. Центр є державною бюджетною неприбутковою установою. Уповноваженим органом управління Центру є Міністерство охорони здоров'я України (далі – Уповноважений орган управління).

3. Центр є правонаступником Державної установи «Херсонський обласний лабораторний центр Міністерства охорони здоров'я України», що прийнята до сфери управління Міністерства охорони здоров'я України відповідно до розпорядження Кабінету Міністрів України від 08 червня 2016 року № 437 «Про передачу цілісних майнових комплексів державних установ та організацій до сфери управління Міністерства охорони здоров'я» та наказу Міністерства охорони здоров'я України від 01 липня 2016 року № 644 «Про прийняття до сфери управління Міністерства охорони здоров'я України цілісних майнових комплексів державних підприємств та державних установ».

4. Центр у своїй діяльності керується Конституцією України, законами України, актами Президента України та Кабінету Міністрів України, наказами Уповноваженого органу управління, іншими нормативно-правовими актами та цим Статутом, що затверджується Уповноваженим органом управління.

II. НАЙМЕНУВАННЯ ТА МІСЦЕЗНАХОДЖЕННЯ ЦЕНТРУ

1. Найменування Центру:

1) українською мовою:

повне найменування: ДЕРЖАВНА УСТАНОВА «ХЕРСОНСЬКИЙ ОБЛАСНИЙ ЦЕНТР КОНТРОЛЮ ТА ПРОФІЛАКТИКИ ХВОРОБ МІНІСТЕРСТВА ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ»;

скорочене найменування: ДУ «ХЕРСОНСЬКИЙ ОЦКПХ МОЗ»;

2) англійською мовою:

повне найменування: STATE INSTITUTION «KHERSON OBLAST CENTER FOR DISEASES CONTROL AND PREVENTION OF THE MINISTRY OF HEALTH OF UKRAINE»;

скорочене найменування: SI «KHERSON OCDC MOH».

2. Місцезнаходження Центру: 73027, Херсонська область, місто Херсон, вулиця Професора Уварова, будинок 3.

III. МЕТА, ПРЕДМЕТ ДІЯЛЬНОСТІ ТА ЗАВДАННЯ

1. Центр утворений з метою виконання завдань та функцій у сферах громадського здоров'я та санітарно-епідемічного благополуччя населення, біологічної безпеки та біологічного захисту у межах, визначених цим Статутом та законодавством.

2. Предметом діяльності Центру є такі напрямки:

- 1) організаційно-методичний;
- 2) інформаційно-аналітичний;
- 3) профілактично-просвітницький;
- 4) медична практика;
- 5) лабораторно-діагностичний;
- 6) лабораторні дослідження факторів середовища життєдіяльності;
- 7) експертно-консультативний;
- 8) профільна кадрова підготовка;
- 9) науково-практичний та випробувально-дослідницький.

Провадження діяльності, що згідно із законодавством потребує спеціальних дозволів чи ліцензій, здійснюються Центром лише після їх отримання.

3. Завданнями Центру є:

- 1) координація та здійснення епідеміологічного нагляду та аналізу:

проведення епідеміологічного нагляду за інфекційними та масовими неінфекційними хворобами, факторами навколишнього і виробничого середовища, поведінковими факторами ризику, збереження здоров'я населення;

проведення епідеміологічних розслідувань випадків, спалахів, епідемій інфекційних та масових неінфекційних хвороб, з'ясування причин і умов їх виникнення, факторів передачі інфекції, радіаційних чи хімічних факторів, визначення масштабів поширення епідемій чи спалахів, вжиття заходів щодо їх локалізації та ліквідації;

визначення меж осередків інфекційних хвороб, зони ураження масових неінфекційних хвороб, масштабів поширення та надання пропозицій щодо їх локалізації та ліквідації;

організаційно-методична підтримка суб'єктів мережі епідеміологічного нагляду у проведенні епідеміологічного нагляду, у тому числі за збудниками інфекційних хвороб з резистентністю;

проведення епідеміологічних розслідувань випадків (спалахів) інфекційних хвороб, що мають міжнародне значення, відповідно до вимог Міжнародних медико-санітарних правил, здійснення медико-санітарних заходів на державному кордоні України (організаційних, протиепідемічних та

профілактичних) з метою недопущення поширення на території України інфекційних хвороб, інших ризиків та загроз для здоров'я населення, які мають міжнародне значення;

організаційно-методична підтримка закладів охорони здоров'я у проведенні епідеміологічного нагляду за інфекційними хворобами, пов'язаними з наданням медичної допомоги, участь у розслідуванні, локалізації та ліквідації спалахів інфекцій, пов'язаних з наданням медичної допомоги;

участь у наукових дослідженнях у сфері громадського здоров'я, вивчення впливу факторів ризику і детермінант здоров'я, участь у впровадженні передового досвіду, наукових розробок;

участь у розробці заходів та рішень, спрямованих на запобігання виникненню, локалізацію та ліквідацію осередків, спалахів, епідемій, надзвичайних ситуацій, спричинених інфекційними хворобами, у тому числі пов'язаними з небезпечними, особливо небезпечними та новими інфекційними хворобами, масових неінфекційних хвороб, зумовлених впливом біологічних, хімічних, фізичних (у тому числі іонізуючого та неіонізуючого випромінювання) факторів середовища життєдіяльності;

моніторинг дотримання вимог інфекційного контролю в закладах охорони здоров'я та надання рекомендацій щодо покращення його ефективності;

проведення епідеміологічного нагляду природних та антропогенних екосистем для своєчасного виявлення змін, що можуть призвести до епізоотичних та епідемічних ускладнень та погіршення епідемічної ситуації;

2) проведення оцінки ризиків для здоров'я та санітарно-епідемічного благополуччя населення регіону, проведення за результатами такої оцінки відповідних обстежувальних, профілактичних, моніторингових, консультаційних та інших заходів, надання рекомендацій щодо усунення ризиків у сфері санітарно-епідемічного благополуччя населення:

реєстрація та облік інфекційних та неінфекційних хвороб, перелік яких затверджено Міністерством охорони здоров'я України;

здійснення моніторингових візитів до дитячих навчальних, загальноосвітніх, інтернатних закладів, закладів оздоровлення та відпочинку з метою оцінки ризиків та факторів середовища життєдіяльності;

підготовка пропозицій, планів дій та рекомендацій щодо здійснення заходів, спрямованих на поліпшення показників здоров'я і благополуччя населення та вдосконалення системи громадського здоров'я;

надання консультацій та пропозицій до заяв про визначення обсягу стратегічної екологічної оцінки, проектів документів державного планування та звітів про CEO;

надання рекомендацій при реалізації планувальних заходів для запобігання та усунення шкідливого впливу на населення факторів середовища життєдіяльності;

3) індикація та ідентифікація збудників інфекційних хвороб, перелік яких затверджений Міністерством охорони здоров'я України;

4) реагування на небезпечні чинники та надзвичайні ситуації у сфері громадського здоров'я, а також забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення на рівні регіону в рамках роботи функціональних і територіальних підсистем єдиної державної системи цивільного захисту відповідно до Кодексу цивільного захисту України:

забезпечення готовності та своєчасного реагування на епідемії та спалахи інфекційних хвороб, харчові отруєння та інші надзвичайні ситуації у сфері громадського здоров'я, в тому числі радіаційного і хімічного характеру;

участь у розробці та реалізації заходів з цивільного захисту;

5) встановлення причинно-наслідкових зв'язків виникнення та поширення інфекційних хвороб, зокрема інфекцій, що пов'язані з наданням медичної допомоги, у тому числі із застосуванням методів секвенування геному збудників інфекційних хвороб;

6) здійснення аналізу ефективності функціонування системи громадського здоров'я та її окремих елементів у регіоні, зокрема:

забезпечення аналізу якості, повноти та достовірності даних, облік та узагальнення відомостей у сфері громадського здоров'я та санітарно-епідемічного благополуччя населення;

здійснення багатфакторного аналізу тенденцій захворюваності у зв'язку з регіональними особливостями функціонування системи охорони здоров'я, екологічними та іншими чинниками;

участь у проведенні аналізу результативності реалізації окремих регіональних програм у сфері охорони здоров'я;

7) інформування головної експертної установи у сфері громадського здоров'я про ризики, що існують у сфері громадського здоров'я у регіоні, у тому числі про ризик виникнення або виникнення надзвичайної ситуації у сфері громадського здоров'я та внесення пропозицій щодо управління такими ризиками, заходів щодо ліквідації наслідків надзвичайної ситуації в межах компетенції;

8) підготовка пропозицій, планів дій та рекомендацій щодо здійснення заходів, спрямованих на поліпшення показників здоров'я і благополуччя населення та вдосконалення системи громадського здоров'я у регіоні;

9) збір та обробка інформації у сфері громадського здоров'я та внесення інформації до баз даних інформаційного фонду громадського здоров'я, в тому числі розробка планів моніторингових досліджень факторів середовища життєдіяльності з метою мінімізації поширення інфекційних та масових неінфекційних хвороб, а також оцінки заходів із протидії;

10) періодичний аналіз детермінант здоров'я, заходів впливу на детермінанти здоров'я та заходів, спрямованих на запобігання виникненню,

зменшення та подолання нерівності щодо здоров'я у регіоні;

11) моніторинг заходів щодо зміцнення здоров'я, показників рухової активності, статевого і репродуктивного здоров'я, психічного здоров'я населення у регіоні;

12) комплексний аналіз інформації щодо випадків травматизму і насильства у регіоні;

13) підготовка та оприлюднення періодичних звітів про стан здоров'я, епідемічну ситуацію та показники середовища життєдіяльності у регіоні;

14) організація навчання та проведення інформаційно-просвітницьких заходів з питань громадського здоров'я для посадових осіб органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, інших суб'єктів відносин у сфері громадського здоров'я:

просвітницька робота серед населення з профілактики інфекційних і неінфекційних хвороб, а також щодо здорового способу життя;

організація, проведення гігієнічного навчання, навчання з питань запобігання нещасним випадкам у побуті і на робочих місцях, а також з питань збереження здоров'я та дотримання здорового способу життя;

проведення комунікаційних кампаній з промоції здоров'я та участь у них;

створення, розробка, виготовлення та розповсюдження друкованих матеріалів, кіно, відео, аудіо матеріалів, соціальної реклами, пов'язаних з виконанням завдань, визначених цим Статутом;

створення, розробка, виготовлення та розповсюдження навчальних матеріалів для організації заходів безперервного професійного розвитку відповідно до напрямків статутної діяльності Центру;

організація та проведення заходів безперервного професійного розвитку працівників сфери охорони здоров'я;

15) участь у розробленні державних медико-санітарних нормативів та правил:

підготовка пропозицій щодо проєктів державних медико-санітарних нормативів та правил, удосконалення механізмів реалізації Міжнародних медико-санітарних правил;

16) участь у роботі комісій з розслідування гострих та хронічних професійних захворювань у регіоні:

проведення лабораторних та інструментальних досліджень і випробувань, в тому числі для потреб атестації робочих місць за умовами праці;

збір, передача та внесення інформації про випадки гострих та хронічних професійних захворювань (отруєнь) до автоматизованої системи обліку та аналізу гострих та хронічних професійних захворювань (отруєнь);

участь в організації та проведенні обов'язкових медичних оглядів

працівників певних категорій, зайнятих на важких роботах, роботах із шкідливими чи небезпечними умовами праці або таких, де є потреба у професійному доборі, та які підлягають щорічному обов'язковому медичному огляду осіб віком до 21 року;

участь в проведенні обов'язкових попередніх і періодичних медичних оглядів працівників певних категорій, діяльність яких пов'язана з обслуговуванням населення та шкідливими умовами праці і може спричинити поширення захворювань;

17) епідеміологічні розслідування надзвичайних ситуацій у сфері громадського здоров'я:

моніторинг застосування механізмів виявлення, підтвердження (верифікації), швидкої реєстрації, сповіщення та реагування на надзвичайні ситуації у сфері громадського здоров'я, у тому числі з міжнародним потенціалом розповсюдження, зокрема в пунктах пропуску через державний кордон, організація робіт та участь у локалізації та ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій у сфері громадського здоров'я;

розробка та надання пропозицій органам місцевого самоврядування щодо встановлення, у разі необхідності, обмежувальних протиепідемічних заходів;

проведення відповідних розслідувань та досліджень, підготовка обґрунтованих висновків щодо причин виникнення інфекційних та масових неінфекційних хвороб (отруєнь, радіаційних уражень тощо) з метою підготовки пропозицій щодо запобігання цим хворобам та їх профілактики;

18) проведення профілактичних, обстежувальних, дезінфекційних, дератизаційних, дезінсекційних, консультаційних та інших заходів:

участь у визначенні радонебезпечності територій, в порядку, встановленому законодавством, та надання, в межах компетенції, рекомендацій щодо проведення протирадонових заходів;

вивчення стану популяційного імунітету населення до інфекційних хвороб, що керуються засобами імунопрофілактики;

розробка, впровадження заходів із здійснення групової та популяційної профілактики інфекційних та неінфекційних хвороб;

моніторинг споживання протимікробних препаратів на регіональному рівні, узагальнення отриманих даних від закладів охорони здоров'я, розроблення заходів з метою раціоналізації споживання протимікробних препаратів;

участь у реалізації комплексних заходів та програм з профілактики захворювань, які спричиняють найбільший негативний соціально-демографічний вплив та економічні наслідки;

визначення необхідності здійснення профілактичних щеплень за епідемічними показаннями, пріоритетних заходів профілактики захворювань, а також інших додаткових заходів профілактики у разі загрози виникнення епідемій інфекційних хвороб та масових неінфекційних хвороб;

організація виконання заходів з вакцинопрофілактики, моніторинг та аналіз ефективності виконання цих заходів, в тому числі організації планової вакцинації, а також профілактичних щеплень за станом здоров'я, епідемічними показаннями та рекомендованих щеплень, що включені до Національного Календаря профілактичних щеплень, в розрізі окремих територіальних громад та районів, моніторинг реєстрації несприятливих подій після імунізації;

участь у формуванні потреби, розподіл, транспортування та зберігання імунобіологічних препаратів, лікарських засобів для осіб, які хворіють на інфекційні захворювання, що супроводжуються високим рівнем летальності та медичних виробів, які використовуються для профілактичних щеплень, на рівні регіону;

здійснення моніторингу за транспортуванням імунобіологічних препаратів та лікарських засобів для осіб, які хворіють на інфекційні захворювання, що супроводжуються високим рівнем летальності (у тому числі за дотриманням умов «холодового ланцюга»), отриманих Центром, їх подальшим зберіганням, використанням та організацією проведення щеплень;

надання консультативної допомоги з питань імунопрофілактики; профілактики поширення інфекційних хвороб, в тому числі пов'язаних з наданням медичної допомоги і протимікробної резистентності; адміністрування протимікробних препаратів; безпечного для здоров'я довкілля; професійного здоров'я; здоров'я матері і дитини; управління медичними відходами;

участь у роботі протиепідемічних комісій при спалахах інфекційних хвороб, пов'язаних з наданням медичної допомоги, включно з розробленням і реалізацією плану локалізації і ліквідації спалаху, а також вжиття заходів для недопущення таких спалахів в майбутньому;

19) підготовка рекомендацій щодо програм у сфері громадського здоров'я:

участь у розробці та реалізації державних та регіональних програм у сфері громадського здоров'я;

оцінка впливу державної та регіональної політик на здоров'я населення;

ініціювання та участь в розробці та впровадженні регіональних програм, направлених на покращення санітарного та епідемічного благополуччя населення та громадського здоров'я;

збір та аналіз стратегічної інформації для формування місцевої політики та стратегічного управління у сфері охорони здоров'я, координація відповідної діяльності місцевих закладів охорони здоров'я;

впровадження, моніторинг і оцінка виконання програмних заходів у сфері захисту населення від інфекційних та неінфекційних хвороб та вирішення інших пріоритетних проблем громадського здоров'я;

20) інші завдання, визначені законодавством.

4. Центр з метою виконання покладених на нього завдань забезпечує:

1) організацію і проведення навчальних заходів, направлених на вдосконалення знань у сфері громадського здоров'я, а також заходів безперервного професійного розвитку;

2) перспективне та довгострокове планування забезпечення Центру кадровими ресурсами;

3) здійснення діяльності, пов'язаної зі зберіганням, перевезенням, придбанням, використанням, знищенням прекурсорів у встановленому законодавством порядку;

4) вдосконалення системи управління якістю проведення досліджень (випробувань) мікробіологічних (бактеріологічних та вірусологічних), паразитологічних, молекулярно-генетичних, імунологічних (серологічних), хімічних, токсикологічних, радіологічних та інших фізичних факторів;

5) визначення ключових показників ефективності діяльності Центру та оцінювання результатів їх досягнення;

6) взаємодію з центральними та місцевими органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування, надавачами медичних послуг, благодійними та міжнародними організаціями з метою виконання завдань Центру та втілення національної політики у сфері громадського здоров'я в місцеві програми та заходи;

7) співпрацю з науково-дослідними установами для проведення досліджень з метою формування пропозицій для прийняття управлінських рішень в сфері громадського здоров'я;

8) функціонування у цілодобовому режимі оперативно-диспетчерського підрозділу, оснащеного телекомунікаційною мережею, програмним, технічним забезпеченням та іншими засобами;

9) функціонування груп (бригад) оперативного реагування на надзвичайні ситуації у сфері громадського здоров'я у цілодобовому режимі готовності;

10) формування, збір та узагальнення статистичних звітів, позачергових (екстрених) повідомлень про захворювання в рамках здійснення епідеміологічного нагляду за інфекційними та неінфекційними хворобами на території регіону;

11) приймання повідомлень (інформації) про надзвичайні ситуації у сфері громадського здоров'я на території регіону;

12) надання рекомендацій суб'єктам господарювання за результатами проведення оцінки ризиків для здоров'я та санітарно-епідеміологічного благополуччя населення;

13) залучення інших суб'єктів відносин у сфері громадського здоров'я до надання послуг у сфері громадського здоров'я з метою реалізації оперативних функцій громадського здоров'я;

14) надання пропозицій до проєктів нормативно-правових актів, стратегій,

програм та концепцій у сферах забезпечення санітарно-епідемічного благополуччя населення, громадського здоров'я, біологічної безпеки та біологічного захисту, епідеміологічного нагляду, захисту населення від інфекційних та неінфекційних хвороб і їх профілактики;

15) забезпечення здійснення заходів з організації біологічної безпеки та біологічного захисту під час використання, застосування, утилізації, знешкодження та проведення інших пов'язаних видів робіт з патогенами та токсинами, а також реагування на небезпечні чинники та надзвичайні ситуації у сфері громадського здоров'я;

16) здійснення моніторингу циркуляції збудників інфекційних хвороб, прогнозування та моделювання епідемічної ситуації в регіоні, аналіз розповсюдження інфекційних та неінфекційних хвороб, професійних захворювань;

17) моніторинг природних осередків особливо небезпечних інфекцій для своєчасного виявлення змін, спричинених біологічними агентами, що можуть призвести до екологічних, епізоотичних та епідемічних ускладнень, погіршення епідемічної ситуації;

18) проведення лабораторних та інструментальних досліджень (випробувань) у сфері санітарно-епідемічного благополуччя населення для виявлення та оцінки причинно-наслідкових зв'язків між станом здоров'я населення та впливом на нього факторів середовища життєдіяльності, інформування громадськості, центральних та місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування;

19) проведення досліджень фізичних, хімічних, біологічних факторів середовища життєдіяльності, а також мікробіологічних (бактеріологічних, вірусологічних, паразитологічних), ентомологічних, паразитологічних, імунологічних, молекулярно-генетичних, токсикологічних та інших лабораторних досліджень;

20) здійснення заходів, спрямованих на санітарну охорону території України у визначеному законодавством порядку;

21) проведення оцінювання біологічних ризиків та реалізацію заходів, спрямованих на їх мінімізацію та ліквідацію;

22) проведення оцінки якості мікробіологічних, паразитологічних, молекулярно-генетичних, хімічних, токсикологічних та фізичних досліджень;

23) здійснення моніторингових візитів в заклади охорони здоров'я з метою оцінки дотримання вимог інфекційного контролю та адміністрування протимікробних препаратів, а також оцінки організації проведення профілактичних щеплень та дотримання вимог холодового ланцюга;

24) проведення оцінки обсягів виконання профілактичних щеплень в межах відповідних адміністративно-територіальних одиниць та закладів охорони здоров'я, фізичними особами-підприємцями, які провадять

господарську діяльність з медичної практики – надавачами послуг з вакцинації, використання імунобіологічних препаратів;

25) участь у формуванні обсягів профілактичних щеплень та потреб у імунобіологічних препаратах;

26) здійснення розподілу, перерозподілу імунобіологічних препаратів, лікарських засобів для осіб, які хворіють на інфекційні захворювання, що супроводжуються високим рівнем летальності та медичних виробів, які використовуються для профілактичних щеплень, між закладами охорони здоров'я, фізичними особами-підприємцями, які провадять господарську діяльність з медичної практики – надавачами послуг з вакцинації;

27) здійснення у встановленому законодавством порядку діяльності, пов'язаної з отриманням, зберіганням, транспортуванням, утилізацією імунобіологічних препаратів, лікарських засобів для осіб, які хворіють на інфекційні захворювання, що супроводжуються високим рівнем летальності та медичних виробів, які використовуються для профілактичних щеплень;

28) внутрішні нерегулярні безоплатні перевезення пасажирів автобусами з метою здійснення заходів з виконання оперативних функцій громадського здоров'я;

29) надання платних послуг та проведення профілактичних, обстежувальних, дезінфекційних, консультаційних та інших заходів за рахунок коштів юридичних та фізичних осіб (за запитом), зокрема:

проведення мікробіологічних (бактеріологічних, вірусологічних), паразитологічних, ентомологічних, імунологічних, молекулярно-генетичних та інших лабораторних досліджень, необхідних для діагностики, лікування пацієнтів, проведення обов'язкових медичних оглядів декретованих контингентів населення тощо;

проведення дератизаційних, дезінсекційних та дезінфекційних заходів;

проведення досліджень фізичних, хімічних, біологічних факторів середовища життєдіяльності, а також мікробіологічних (бактеріологічних, вірусологічних), паразитологічних, ентомологічних, імунологічних, молекулярно-генетичних та інших лабораторних та інструментальних досліджень/вимірювань, підготовка висновків, рекомендацій за їх результатами тощо;

проведення профілактичних, обстежувальних, консультаційних та інших заходів (у тому числі для потреб організації та проведення медичних оглядів працівників, діяльність яких пов'язана з обслуговуванням населення та шкідливими умовами праці і може призвести до поширення інфекційних та неінфекційних хвороб, організації роботи відомчих лабораторій та проведення інструментальних досліджень, оцінка ризиків для здоров'я населення у процесі надання консультацій при здійсненні стратегічної екологічної оцінки містобудівної документації тощо);

проведення освітніх та навчальних заходів з безперервного професійного розвитку та інших напрямків неформальної освіти у сфері громадського здоров'я та санітарно-епідемічного благополуччя населення (у тому числі гігієнічне навчання декретованих контингентів населення, навчання на робочому місці фахівців тощо);

проведення інформаційно-комунікаційних заходів у сфері громадського здоров'я та санітарно-епідемічного благополуччя населення.

5. Центр здійснює обробку персональних даних для конкретних і законних цілей з метою забезпечення реалізації трудових відносин, адміністративно-правових, відносин у сфері управління персоналом, відносин у сфері бухгалтерського обліку, у сфері податкових відносин, відносин у сфері охорони здоров'я, визначених за згодою суб'єкта персональних даних, або у випадках та в порядку, встановлених законодавством України. Персональні дані обробляються у формі, що допускає ідентифікацію фізичної особи, якої вони стосуються, на строк, не більший ніж це необхідно відповідно до їх законного призначення.

IV. ПРАВОВИЙ СТАТУС ЦЕНТРУ

1. Центр є юридичною особою публічного права. Права та обов'язки юридичної особи Центр набуває з дня його державної реєстрації.

2. Центр є бюджетною неприбутковою установою.

3. Центр користується закріпленням за ним державним майном на праві оперативного управління.

4. Центр здійснює господарську діяльність в межах, визначених цим Статутом та законодавством.

5. Збитки, завдані Центру внаслідок виконання рішень органів державної влади чи органів місцевого самоврядування, які було визнано судом неконституційними або недійсними, підлягають відшкодуванню зазначеними органами добровільно або за рішенням суду.

6. Для здійснення господарської діяльності Центр залучає і використовує матеріально-технічні, фінансові, трудові та інші види ресурсів, використання яких не заборонено законодавством.

7. Центр має самостійний баланс, реєстраційні (розрахунковий, валютний та інші) рахунки в органах Державної казначейської служби України, установах банків, печатку зі своїм найменуванням та зображенням Державного Герба України, печатки відокремлених структурних підрозділів, штампи, а також фірмові бланки зі своїм найменуванням та реквізитами.

8. Держава та Уповноважений орган управління не несуть відповідальності за зобов'язаннями Центру, крім випадків передбачених законодавством.

9. Центр не несе відповідальності за зобов'язаннями держави та

Уповноваженого органу управління.

10. Центр має право укладати договори (правочини), набувати майнових та особистих немайнових прав, нести відповідальність, бути особою, яка бере участь у справі, що розглядається у суді відповідно до законодавства.

11. Центр здійснює свою діяльність відповідно до кошторису, затвердженого Уповноваженим органом управління.

V. МАЙНО ТА ФІНАНСУВАННЯ ЦЕНТРУ

1. Майно Центру становлять необоротні та оборотні активи, основні засоби та грошові кошти, а також інші цінності, вартість яких відображається у балансі Центру.

2. Майно Центру є державною власністю та закріплюється за ним на праві оперативного управління. Здійснюючи право оперативного управління, Центр користується та розпоряджається майном відповідно до законодавства. Усі питання, які стосуються відмови від права на нерухоме майно, що знаходиться на балансі Центру, або його відчуження вирішуються виключно Уповноваженим органом управління.

3. Контроль за ефективністю використання, збереженням та обліком закріпленого за Центром майна здійснює Уповноважений орган управління.

4. Центр не має права безоплатно передавати належне йому майно іншим юридичним та фізичним особам, крім випадків, передбачених законодавством.

Центр не має право розподіляти отримані від наданих платних послуг (прибутків) коштів або їх частини серед засновників (учасників), працівників (крім оплати їхньої праці, нарахування єдиного соціального внеску), членів органів управління та інших пов'язаних з ними осіб.

5. Джерелами формування майна Центру є:

1) кошти загального фонду Державного бюджету України;

2) власні надходження:

плата за послуги, що надаються згідно з його основною діяльністю;

надходження від додаткової (господарської) діяльності;

плата за оренду майна Центру, що здійснюється відповідно до Закону України «Про оренду державного та комунального майна»;

надходження від реалізації в установленому порядку майна (крім нерухомого майна);

3) інші власні надходження Центру:

благодійні внески, гранти та дарунки;

надходження, що отримує Центр від юридичних осіб (підприємств, установ, організацій), від інших бюджетних установ та фізичних осіб для

виконання цільових заходів, у тому числі заходів з відчуження для суспільних потреб, земельних ділянок та розміщення на них інших об'єктів;

4) інші джерела, не заборонені законодавством.

6. Центр має право:

1) передавати з балансу на баланс матеріальні цінності між своїми структурними підрозділами, в тому числі філіями та відділеннями, а також здавати в оренду юридичним і фізичним особам закріплене за ним майно згідно із законодавством та за погодженням з Уповноваженим органом управління;

2) за погодженням з Уповноваженим органом управління здійснювати відчуження об'єктів державної власності (майна), у порядку, встановленому законодавством. Використовувати кошти від продажу майна на оновлення матеріально-технічної бази Центру.

7. Структура, штатний розпис на відповідний бюджетний період, кошторис доходів і видатків та план асигнувань (за винятком надання кредитів з бюджету) загального фонду бюджету Центру затверджуються Уповноваженим органом управління за поданням Керівника Центру.

8. Фінансування Центру:

1) фінансування діяльності Центру здійснюється за рахунок Державного бюджету України, а також інших джерел не заборонених законодавством. Обсяги бюджетних асигнувань встановлюються відповідно до затверджених кошторисів доходів і видатків;

2) державне фінансування Центру здійснюється з урахуванням специфіки виконуваної загальнодержавної функції, мети та завдань покладених на нього на підставі структури, штатного розпису, кошторису та плану асигнувань (за винятком надання кредитів) загального фонду бюджету Центру.

9. Контрольні заходи з питань порядку використання майна, господарської та фінансової діяльності, внутрішній аудит (плановий, позаплановий) Центру здійснюється відповідним державним органом та Уповноваженим органом управління у встановленому законодавством порядку.

10. Центр самостійно здійснює оперативний, бухгалтерський облік, веде статистичну, бухгалтерську і медичну звітність та подає її державним органам, уповноваженим здійснювати контроль за відповідними напрямками діяльності Центру у встановленому законодавством порядку.

11. Керівництво Центру несе відповідальність перед Уповноваженим органом управління, іншими державними органами за достовірність і своєчасність подання фінансової, статистичної та іншої звітності.

12. Доходи (прибутки) або їх частина, отримані Центром, не підлягають розподілу серед засновників (учасників), працівників Центру, членів органів управління та інших пов'язаних з ними осіб.

VI. ПРАВА ТА ОБОВ'ЯЗКИ ЦЕНТРУ

1. Центр має право:

1) звертатися у порядку, передбаченому законодавством, до центральних та місцевих органів державної виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, а також підприємств, установ і організацій незалежно від форм власності та підпорядкування та громадян, для безкоштовного отримання інформації та матеріалів, необхідних для виконання покладених на Центр завдань;

2) здійснювати співробітництво з іноземними організаціями відповідно до законодавства;

3) здійснювати власне будівництво, реконструкцію, капітальний та поточний ремонт основних фондів у встановленому законодавством порядку;

4) залучати інших суб'єктів відносин у сфері громадського здоров'я для реалізації своїх статутних завдань у порядку визначеному законодавством;

5) співпрацювати з фізичними та юридичними особами для виконання завдань, визначених цим Статутом (науково-дослідними установами, закладами освіти тощо);

6) за погодженням з Уповноваженим органом управління створювати структурні підрозділи, відокремлені підрозділи, діяльність яких забезпечує виконання визначених завдань Центру;

7) обирати предмет договору, визначати зобов'язання, будь-які інші умови господарських взаємовідносин, що не суперечать законодавству;

8) укладати господарські договори (правочини) з підприємствами, установами, організаціями незалежно від форм власності та підпорядкування, а також з фізичними особами відповідно до законодавства;

9) здійснювати інші права, що не суперечать законодавству;

2. Центр зобов'язаний:

1) здійснювати оперативну діяльність по матеріально-технічному забезпеченню своєї роботи;

2) придбавати матеріальні ресурси у суб'єктів господарювання, з урахуванням вимог Закону України «Про публічні закупівлі»;

3) забезпечувати для працівників Центру належні і безпечні умови праці, забезпечувати дотримання вимог законодавства про працю, правил та норм етики праці, техніки безпеки, соціального страхування та інших соціальних гарантій;

4) здійснювати бухгалтерський та оперативний облік результатів своєї роботи, складати та подавати фінансову та статистичну звітність відповідно до вимог законодавства України;

5) проводити інвентаризацію належного йому майна для забезпечення

достовірності даних бухгалтерського обліку, фінансової звітності та статистичної інформації згідно із законодавством та цим Статутом;

6) здійснювати виплату заробітної плати працівникам у порядку, визначеному законодавством, зокрема не рідше двох разів на місяць через проміжок часу, що не перевищує шістнадцяти календарних днів, та не пізніше семи днів після закінчення періоду, за який здійснюється виплата;

7) дотримуватися вимог законодавства про державну таємницю;

8) виконувати норми і вимоги законодавства щодо охорони навколишнього природного середовища, раціонального використання і відтворення природних ресурсів та забезпечення екологічної безпеки;

9) надавати Уповноваженому органу управління інформацію щодо діяльності Центру;

10) дотримуватись вимог антикорупційного законодавства, зокрема, щодо визначення (призначення) уповноваженого підрозділу з питань запобігання та виявлення корупції, проведення щорічної оцінки корупційних ризиків, розроблення та виконання заходів, які є необхідними та обґрунтованими для запобігання і протидії корупції у діяльності Центру.

3. У разі порушення Центром законодавства про охорону навколишнього природного середовища його діяльність може бути обмежена, тимчасово заборонена або припинена відповідно до законодавства.

ВІІ. УПРАВЛІННЯ ЦЕНТРОМ

1. Управління Центром здійснюється відповідно до цього Статуту на підставі поєднання прав Уповноваженого органу управління щодо господарського використання державного майна і участі в управлінні трудового колективу.

2. Керівництво господарською діяльністю Центру здійснює генеральний директор (далі – Керівник), який призначається на посаду та звільняється з посади наказом Уповноваженого органу управління на умовах контракту у порядку, встановленому законодавством. Строк найму, права, обов'язки і відповідальність Керівника, умови його матеріального забезпечення, звільнення з посади, інші умови найму визначаються контрактом.

3. Керівник Центру за посадою є головним державним санітарним лікарем Херсонської області.

4. Заступники керівника Центру є заступниками головного державного санітарного лікаря Херсонської області за посадою.

5. Заступником керівника Центру-заступником головного державного санітарного лікаря Херсонської області може бути лише працівник, який відповідає відповідним кваліфікаційним вимогам.

6. Керівника Центру може бути звільнено достроково на підставах,

передбачених контрактом відповідно до законодавства.

7. Керівник Центру самостійно вирішує питання діяльності Центру, за винятком тих, що віднесені Статутом до компетенції Уповноваженого органу управління.

8. Керівник Центру та головний бухгалтер несуть персональну відповідальність за дотримання порядку ведення і достовірність обліку та статистичної звітності у встановленому законодавством порядку.

9. Керівник Центру:

1) безпосередньо підпорядковується Уповноваженому органу управління та несе персональну відповідальність за виконання завдань та функцій, що визначені Статутом та Контрактом;

2) діє без довіреності від імені Центру, представляє його інтереси в органах державної влади і органах місцевого самоврядування, у відносинах з юридичними особами та фізичними особами, формує адміністрацію Центру і вирішує питання діяльності Центру в межах та порядку встановленому Статутом та законодавством;

3) організовує інформаційну, виробничо-господарську, соціально-побутову та іншу діяльність Центру відповідно до мети, напрямів діяльності та завдань;

4) затверджує перелік платних послуг та тарифи (прейскуранти) на платні послуги, згідно із вимогами законодавства;

5) розпоряджається коштами та майном Центру відповідно до законодавства та цього Статуту;

6) забезпечує ефективне використання та збереження майна, переданого Центру;

7) виконує умови укладеного з Уповноваженим органом управління контракту;

8) укладає договори, видає довіреності, відкриває рахунки в Державній казначейській службі України, в установах банків в установленому законодавством порядку;

9) у межах своєї компетенції видає накази та інші розпорядчі акти, дає вказівки, обов'язкові для структурних підрозділів та працівників Центру;

10) опрацьовує та подає на затвердження до Уповноваженого органу управління проєкт Статуту Центру;

11) визначає організаційну структуру Центру, граничну чисельність працівників, штатний розпис на відповідний бюджетний період, кошторис доходів і видатків та план асигнувань (за винятком надання кредитів з бюджету) загального фонду бюджету Центру та подає їх на затвердження до Уповноваженого органу управління;

12) затверджує положення про структурні підрозділи Центру та посадові

інструкції працівників за поданням керівників цих підрозділів;

13) призначає на посаду та звільняє з посади за погодженням з Уповноваженим органом управління своїх заступників, які є заступниками головного державного санітарного лікаря Херсонської області, головного бухгалтера, керівника юридичної служби (юрисконсульта) відповідно до законодавства;

14) призначає та звільняє керівників структурних підрозділів Центру, у тому числі відокремлених, розподіляє обов'язки між ними, видає довіреності, уповноважує їх на виконання відповідних функцій;

15) у встановленому порядку призначає на посади та звільняє з посад працівників Центру;

16) встановлює у колективному договорі форми і системи оплати праці, норми праці, умови запровадження та розміри стимулюючих та інших заохочувальних, компенсаційних і гарантійних виплат з дотриманням норм і гарантій, передбачених законодавством, але в межах, визначених для них у встановленому порядку сум дотацій та власних доходів з урахуванням умов, встановлених Кабінетом Міністрів України;

17) застосовує заходи заохочення та дисциплінарного стягнення до працівників Центру;

18) укладає за згодою Уповноваженого органу управління договори оренди та інвестиційні договори у порядку, визначеному законодавством;

19) забезпечує проведення колективних переговорів, укладення колективного договору Центру та виконання його вимог;

20) забезпечує дотримання і виконання вимог антикорупційного законодавства в діяльності Центру, його посадовими та службовими особами, іншими особами, які виконують роботу та перебувають з Центром у трудових відносинах;

21) забезпечує дотримання у Центрі законодавства України, зокрема законодавства про працю, про режим секретності;

22) погоджує з Уповноваженим органом управління свої відпустки, закордонні відрядження та відрядження в Україні, а також забезпечує інформування Уповноваженого органу управління про свою тимчасову втрату працездатності;

23) вирішує інші питання діяльності Центру відповідно до законодавства.

10. Керівник Центру несе відповідальність за формування та виконання кошторису, дотримання трудової, фінансової дисципліни та вимог законодавства.

11. Керівник Центру, його заступники та керівники підрозділів є офіційними представниками Центру, діють у межах своїх повноважень та представляють інтереси Центру в органах державної влади, установах та

організаціях, а також у взаємовідносинах з організаціями та фізичними особами, в тому числі іноземними, відповідно до наданих їм повноважень.

12. Керівник Центру, його заступники та керівники підрозділів у межах своїх повноважень здійснюють оперативне керівництво Центром та його підрозділами.

13. Керівник Центру несе відповідальність за виконання вимог статті 26 Бюджетного кодексу України, зокрема, в частині організації і забезпечення внутрішнього контролю у Центрі.

VIII. УПОВНОВАЖЕНИЙ ОРГАН УПРАВЛІННЯ

1. Уповноважений орган управління відповідно до покладених на нього завдань здійснює повноваження щодо реалізації прав держави як власника майна, переданого Центру, пов'язаних з володінням, користуванням і розпорядженням ним у межах, визначених законодавством України, з метою задоволення державних та суспільних потреб у галузі охорони здоров'я.

2. Уповноважений орган управління:

- 1) визначає основні напрямки діяльності Центру;
- 2) приймає рішення про утворення, реорганізацію і ліквідацію Центру відповідно до вимог законодавства, призначає ліквідаційну комісію, затверджує ліквідаційний баланс;
- 3) затверджує Статут Центру, здійснює контроль за його дотриманням;
- 4) затверджує організаційну структуру Центру, граничну чисельність працівників та штатний розпис, кошторис доходів і видатків та план асигнувань (за винятком надання кредитів з бюджету) загального фонду бюджету Центру;
- 5) призначає на посаду та звільняє з посади у встановленому законодавством порядку Керівника Центру, укладає і розриває контракт з Керівником Центру та здійснює контроль за його виконанням;
- 6) погоджує призначення на посаду та звільнення з посади заступників Керівника, які є заступниками головного державного санітарного лікаря Херсонської області, головного бухгалтера, керівника юридичної служби (юрисконсульта) за поданням Керівника Центру;
- 7) погоджує Керівнику Центру відпустки, закордонні відрядження та відрядження в Україні, призначає в.о. Керівника Центру у разі звільнення або відсторонення Керівника Центру та має право на вирішення питання щодо покладення обов'язків Керівника Центру у разі його тимчасової відсутності;
- 8) контролює виконання та забезпечення Керівником Центру заходів щодо створення умов праці відповідно до законодавства про охорону праці;
- 9) проводить моніторинг діяльності Центру, забезпечує проведення перевірки фінансово-господарської діяльності у разі зміни Керівника та внутрішніх аудитів у порядку, встановленому законодавством;

- 10) здійснює контроль за фінансовою (бюджетною) та штатною дисциплінами Центру;
- 11) здійснює контроль за ефективним використанням та збереженням майна і коштів Центру, забезпечує (контролює) проведення інвентаризації майна Центру відповідно до законодавства, виявляє державне майно, яке тимчасово не використовується, та вносить пропозиції щодо умов його подальшого використання;
- 12) погоджує Центру договори про спільну діяльність та інші договори за якими використовується нерухоме майно, що перебуває в оперативному управлінні Центру та контролює виконання умов цих договорів;
- 13) забезпечує приведення у відповідність із законодавством Статуту та внутрішніх положень Центру;
- 14) надає згоду на відчуження, оренду, передачу та списання майна Центру і пропозиції щодо умов договору відчуження, оренди, передачі та списання з метою забезпечення ефективного використання майна;
- 15) контролює виконання орендарями інвестиційних і технічних програм, якщо такі передбачені договором оренди;
- 16) організовує контроль за використанням орендованого державного майна;
- 17) забезпечує управління і збереження матеріальних носіїв секретної інформації та здійснення заходів щодо охорони державної таємниці;
- 18) забезпечує оформлення прав на земельні ділянки (у разі відсутності необхідних документів) та уточнення меж земельних ділянок державних і казенних підприємств, державних установ, організацій та об'єктів нерухомості (будівлі, споруди), що не увійшли до статутних капіталів господарських товариств, утворених у процесі корпоратизації державних підприємств;
- 19) контролює реалізацію заходів щодо запобігання корупції в Центрі;
- 20) виконує інші передбачені законодавством функції з управління об'єктами державної власності.

ІХ. ОПІКУНЬКА РАДА

1. З метою сприяння діяльності Центру у ньому може бути утворена опікунська рада.
2. Рішення про створення опікунської ради Центру приймається Керівником Центру.
3. Повноваження та порядок діяльності опікунської ради визначається Положенням про опікунську раду Центру.
4. Положення про опікунську раду Центру та її персональний склад затверджуються наказом керівника Центру.

Х. ТРУДОВИЙ КОЛЕКТИВ ТА СОЦІАЛЬНА ДІЯЛЬНІСТЬ ЦЕНТРУ

1. Працівники мають право брати участь в управлінні Центром через загальні збори (конференції), ради трудових колективів, професійні спілки, що діють у трудовому колективі, інші органи, уповноважені трудовим колективом на представництво, вносити пропозиції щодо поліпшення роботи Центру, а також з питань соціально-культурного і побутового обслуговування.

Представники профспілкової організації, а у разі їх відсутності – вільно обрані працівниками представники, представляють інтереси працівників в органах управління Центру відповідно до законодавства.

Центр зобов'язаний створювати умови, які б забезпечували участь працівників Центру в його управлінні.

2. Трудовий колектив Центру складається з усіх працівників, які своєю працею беруть участь у його діяльності на основі трудового договору (контракту, угоди) або інших форм, що регулюють трудові відносини працівника з Центром.

3. Працівники Центру зобов'язані:

1) не вчиняти та не брати участі у вчиненні корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень, пов'язаних з діяльністю Центру;

2) утримуватися від поведінки, яка може бути розціненою як готовність вчинити корупційне або пов'язане з корупцією правопорушення, пов'язане з діяльністю Центру;

3) невідкладно інформувати посадову особу, відповідальну за запобігання корупції у діяльності Центру, керівника Центру або Уповноважений орган управління про випадки підбурення до вчинення корупційного або пов'язаного з корупцією правопорушення, пов'язаного з діяльністю Центру;

4) невідкладно інформувати посадову особу, відповідальну за запобігання корупції у діяльності Центру, Керівника Центру або Уповноважений орган управління про випадки вчинення корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень іншими працівниками Центру;

5) невідкладно інформувати посадову особу, відповідальну за запобігання корупції у діяльності Центру, Керівника Центру або Уповноважений орган управління про виникнення реального, потенційного конфлікту інтересів.

4. До складу органів, через які трудовий колектив реалізує своє право на участь в управлінні Центром, не може обиратися Керівник Центру. Повноваження цих органів визначаються відповідно до законодавства.

5. Виробничі, трудові та соціальні відносини трудового колективу з адміністрацією Центру регулюються колективним договором.

6. Право укладання колективного договору від імені Уповноваженого органу управління надається Керівнику Центру, а від імені трудового колективу – обраним та уповноваженим на це трудовим колективом представникам.

Сторони колективного договору звітують на загальних зборах трудовому

колективу не менш ніж один раз на рік.

7. Питання щодо поліпшення умов праці, життя і здоров'я, гарантії обов'язкового медичного страхування працівників Центру та їх сімей, а також інші питання соціального розвитку вирішуються трудовим колективом за участю Керівника Центру відповідно до законодавства, цього Статуту та колективного договору.

8. Джерелом коштів на оплату праці працівників Центру є державні кошти.

Форми та системи оплати праці, норми праці, розцінки, тарифні ставки, схеми посадових окладів, умови запровадження та розміри надбавок, доплат, премій, винагород та інших заохочувальних, компенсаційних і гарантійних виплат встановлюються у колективному договорі з дотриманням норм і гарантій, передбачених законодавством, Генеральною та Галузевою угодами.

Мінімальна заробітна плата працівників не може бути нижчою від встановленого законодавством мінімального розміру заробітної плати.

Умови оплати праці та матеріального забезпечення Керівника Центру визначаються контрактом, укладеним з Уповноваженим органом управління.

9. Оплата праці працівників Центру здійснюється в першочерговому порядку. Всі інші платежі здійснюються Центром після виконання зобов'язань щодо оплати праці.

Працівники Центру здійснюють свою діяльність відповідно до Статуту, колективного договору, положень про структурні підрозділи та посадових інструкцій згідно із законодавством.

ХІ. ПРИПИНЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ

1. Припинення діяльності Центру здійснюється шляхом його реорганізації (злиття, приєднання, поділу, перетворення) або ліквідації - за рішенням Уповноваженого органу управління, а у випадках, передбачених законами - за рішенням суду.

2. У разі припинення Центру (у результаті ліквідації, злиття, поділу, приєднання або перетворення) активи передаються одній або кільком неприбутковим організаціям відповідного виду або зараховуються до доходу бюджету.

3. Ліквідація Центру здійснюється ліквідаційною комісією, яка утворюється Уповноваженим органом управління, а у разі припинення його діяльності за рішенням суду - комісією, утвореною відповідно до рішення суду.

4. Порядок і строки проведення ліквідації, а також строк для заяви претензій кредиторами, що не може бути меншим, ніж два місяці з дня оголошення про ліквідацію, визначаються органом, який прийняв рішення про ліквідацію Центру.

5. Ліквідаційна комісія розміщує в друкованих засобах відповідно до

закону повідомлення про його ліквідацію та про порядок і строки заяви кредитором претензій, а наявних (відомих) кредиторів повідомляє персонально у письмовій формі у встановлені законодавством строки.

6. Одночасно ліквідаційна комісія вживає необхідних заходів щодо стягнення дебіторської заборгованості Центру та виявлення кредиторів з письмовим повідомленням кожного з них про ліквідацію суб'єкта господарювання.

7. Ліквідаційна комісія оцінює наявне майно Центру і розраховується з кредиторами, складає ліквідаційний баланс та подає його до Уповноваженого органу управління або органу, який призначив ліквідаційну комісію. Достовірність та повнота ліквідаційного балансу повинні бути перевірені в установленому законодавством порядку, з обов'язковою перевіркою органом державної фіскальної служби, у якому перебуває на обліку Центр.

8. Ліквідаційна комісія виступає в суді від імені Центру, що ліквідується.

9. Черговість та порядок задоволення вимог кредиторів визначаються відповідно до законодавства.

10. Працівникам Центру, які звільняються у зв'язку з його реорганізацією чи ліквідацією, гарантується дотримання їх прав та інтересів відповідно до законодавства про працю.

11. Центр вважається таким, що припинив свою діяльність, з дня внесення до Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань запису про державну реєстрацію його припинення.

Міністр охорони здоров'я України

Віктор ЛЯШКО